

Stanovisko hlavnej kontrolórky k návrhu viacročného rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2023 – 2025

V zmysle Zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, konkrétne podľa § 18f ods.1 písm.c)

predkladám

odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2023 – 2025

Odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2023 – 2025 (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo spracované na základe predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2023 – 2025, ktorý bol zostavený v súlade s § 9 a § 10 Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p..

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu na rok 2023 a viacročného rozpočtu mesta na roky 2023 – 2025 (ďalej len „návrh rozpočtu“) z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so Zákomom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. a Zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p..

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 493/2011 ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti
- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z. n. p.
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p., v zmysle ktorého, v súlade s §2, výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtu obcí vo výške 70%. Pre rok 2023 je plánovaný nárast príjmov z podielových daní oproti minulému roku o 550 tisíc eur.
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z. n. p. a ostatné súvisiace právne normy.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami mesta

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami mesta, a to najmä s VZN o dani z nehnuteľností, dani za psa, dani za predajné automaty, dani za nevýherné hracie prístroje a dani za ubytovanie a VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Obidve právne normy nadobudnú účinnosť 1.1.2023.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh rozpočtu bol zverejnený, a to na webovom sídle mesta a na úradnej tabuli mesta v zákonom stanovenej lehote, a to najmenej 15 dní pred jeho schválením, v súlade s § 9 ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z. n. p..

2. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu na rok 2023 bol spracovaný podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade: s Metodickým usmernením Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie v znení dodatkov vydaných v rokoch 2005 – 2021, ktoré sú záväzné pri zostavovaní rozpočtov územnej samosprávy.

Návrh rozpočtu na rok 2023 je predložený na schválenie v rozsahu podľa ustanovenia zákona 583/2004 v znení neskorších predpisov, § 10 ods. 4 ktorý ustanovuje, že rozpočet mesta sa predkladá na schválenie mestskému zastupiteľstvu v členení minimálne na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie. Táto podmienka bola zo strany mesta dodržaná. Obdobne je dodržaná podmienka zák. 583/2004 § 10, ktorý ustanovuje, že rozpočet má byť členený na a) bežný rozpočet (bežné príjmy a bežné výdavky) b) kapitálový rozpočet (kapitálové príjmy a kapitálové výdavky) a c) finančné operácie.

Mesto v súlade s § 4 ods. 5 Zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z. n. p. uplatňuje programový rozpočet. Navrhované výdavky rozpočtu mesta sú alokované do 15 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy a prvky.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza zo zverejnených východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2023 – 2025 a z vývoja hospodárenia mesta v roku 2022.

S ohľadom na skutočnosť, že do dňa predkladania návrhu rozpočtu nie sú známe definitívne východiská pre tvorbu rozpočtu zo strany Ministerstva financií SR, nie je v tomto dokumente zohľadnené možné navýšenie resp. zníženie predpokladaných príjmov, a to isté platí pri výdavkoch, kde neboli exaktne zohľadnené predovšetkým výdavky na energie.

Predpokladané príjmy vychádzajú z prezentovaných východísk MF SR, návrhov všeobecne záväzných nariadení mesta, ktoré nadobudnú platnosť 1.1.2023 (v prípade ich schválenia v navrhovanej podobe) a ďalších legislatívnych noriem.

Výdavky zohľadňujú predpokladaný vývoj energií, ale len v časovom horizonte troch mesiacov, na obdobie ktorých Vláda SR zastropovala ceny. Ďalší vývoj na trhu s elektrinou a plynom a rovnako vývoj inflácie zohľadňuje návrh rozpočtu len odhadom.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok, a to rok 2023,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku, teda rok 2024,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2025.

Viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t. j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t. j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2023 – 2025 sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátu.

Návrh rozpočtu zahŕňa aj rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií mesta, a to – osem základných škôl, Materská škola na Ulici Vajanského a Michalovský domov seniorov. Ďalej sú jeho súčasťou príspevky pre príspevkové organizácie mesta – Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce a Mestského kultúrneho strediska Michalovce a tiež finančnú nadväznosť k právnickým subjektom, ktorých je mesto zakladateľom – Služby mesta Michalovce, spoločnosť s r.o. a MISTRAL s r.o..

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu mesta na roky 2023 – 2025 a návrhu rozpočtu mesta na rok 2023 na úrovni hlavných kategórií ekonomickej klasifikácie. Po rekapitulácii jednotlivých kategórií predložený návrh rozpočtu predstavuje celkom:

Bežný rozpočet

rozpočtové roky	2023	2024	2025
bežné príjmy celkom	42 300 333	42 743 905	44 562 287
bežné výdavky celkom	39 611 574	39 860 906	40 598 012
rozdiel (+)	2 688 759	2 882 999	3 964 275

Bežný rozpočet spĺňa podmienku Zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 ods.7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je mesto povinné zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet na rok 2023 je zostavený ako prebytkový vo výške prebytku 2 688 759 €.

Kapitálový rozpočet

rozpočtové roky	2023	2024	2025
kapitálové príjmy celkom	4 358 323	3 385 000	4 272 000
kapitálové výdavky celkom	7 128 656	4 211 500	6 445 000
rozdiel (-)	-2 770 333	-826 500	-2 173 000

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Podľa citovaného zákona kapitálový rozpočet môže byť zostavený ako vyrovnaný alebo prebytkový. Kapitálový rozpočet však môže byť schodkový, ak je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu, zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, resp. návratnými zdrojmi financovania.

Rozpočet celkom

rozpočtové roky	2023	2024	2025
príjmy celkom	46 658 656	46 128 905	48 834 287
výdavky celkom	46 740 230	44 072 406	47 043 012
hospodárenie mesta schodok (-)/prebytok (+)	-81 574	2 056 499	1 791 275

Finančné operácie

rozpočtové roky	2023	2024	2025
príjmové finančné operácie celkom	3 651 021	775 500	125 500
výdavkové finančné operácie celkom	3 569 447	2 831 999	1 916 775
rozdiel	81 574	2 056 499	1 791 275

E. ZHRNUTIE ROK 2023**Rekapitulácia rozpočtu na rok 2023:**

Bežný rozpočet – príjmy 42 300 333 € - výdavky 39 611 574 €
 Kapitálový rozpočet – príjmy 4 358 323 € - výdavky 7 128 656 €
 Finančné operácie – príjmy 3 651 021 € - výdavky 3 569 447 €
 Rozpočet SPOLU – príjmy 46 658 656 € - výdavky 46 740 230 €

V prípade predloženého rozpočtu môžem konštatovať, že navrhovaný rozpočet je vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok Zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, prebytok je rozpočtovaný vo výške 2 688 759 € (v roku 2022 bol plánovaný prebytok v sume 2 308 464 €).

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový, schodok je rozpočtovaný vo výške 2 770 333 € (v roku 2022 bol plánovaný schodok 4 627 964 €).

Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý návratnými zdrojmi financovania – úverom z finančnej inštitúcie.

Návrh príjmovej časti rozpočtu počíta s výrazným navýšením príjmov, a to predovšetkým v časti kapitálových príjmov, kde je oproti očakávanej skutočnosti kapitálových príjmov ku koncu roka 2022 – v sume 960 419 €, na rok 2023 rozpočtovaná suma 4 358 323 €.

V bežných príjmoch upraveného rozpočtu je naplánovaný nárast oproti rozpočtu roku 2022, ktorý je vo výške 39 336 929 €, na sumu 42 300 333 € v roku 2023.

Nastaviť príjmovú časť rozpočtu je mimoriadne zložité s ohľadom na absentujúce prognózy MF SR o vývoji dane z príjmov a tiež zmien, ktoré nadobudnú platnosť od začiatku roka 2023 a sú zahrnuté v návrhoch nových VZN. Tieto podliehajú viacerým zmenám pri schvaľovacom procese.

Rozpočet na strane príjmov a vývoj príjmovej časti rozpočtu ovplyvňuje aj výdavkovú časť rozpočtu.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so zvýšením výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2022 aj očakávanej skutočnosti k 31.12.2022. Toto zvýšenie výdavkov, najmä bežných výdavkov, je v dôsledku nárastu miezd vo verejnej správe, v školstve, a to tak v prenesených ako aj originálnych kompetenciách.

Výdavková časť rozpočtu je nastavená na stav bežných príjmov a je potrebné uvedomiť si riziká, ktoré v priebehu roka môžu ovplyvniť čerpanie rozpočtu:

- nenaplnenie prognózy výšky podielových daní zo štátneho rozpočtu, prípadne aj legislatívne zmeny, ktoré by znamenali zásah do výnosu týchto daní pre rozpočty miest a obcí
- nenaplnenie plánovaných vlastných príjmov
- zvýšenie čerpania rozpočtu bežných výdavkov ako dôsledok legislatívnych povinností pre samosprávy
- nenaplnenie výšky plánovaného prebytku bežného rozpočtu, z ktorého sa majú financovať splátky návratných zdrojov.

V kapitálových príjmoch ráta rozpočet s výrazným navýšením oproti roku 2022, a to až na hodnotu 4 358 323 €, pričom ich podstatnú časť majú tvoriť granty a transfery, konkrétne prostriedky na projektové zámery v rámci UMR (Udržateľný miestny rozvoj) financovaný z externých zdrojov prostredníctvom Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

V kapitálovom rozpočte bude preto rozhodujúce naplnenie týchto príjmov, nakoľko výdavková časť kapitálového rozpočtu tieto investície zahŕňa - cyklotrasy, nakladanie s odpadmi.

Z predloženého návrhu rozpočtu finančných operácií je zrejmé, že príjmovú časť plánuje mesto naplniť prijatím nového úveru a dočerpaním úverového rámca z minulých období.

Výdavkové operácie sú predovšetkým sústredené na splácanie dodávateľských úverov na miestne komunikácie a splácanie istín z ostatných úverov.

Návrh viacročného rozpočtu mesta na roky 2023 – 2025 a návrh rozpočtu mesta na rok 2023 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi - Zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Predložený návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia Zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, Zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Návrh rozpočtu bol verejne prístupný v meste spôsobom obvyklým, v zákonom stanovenej lehote, t. j. najmenej 15 dní pred jeho schválením, v súlade s § 9 ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

ZÁVER

Na základe uvedených skutočností o d p o r ú č a m Mestskému zastupiteľstvu v Michalovciach

schváliť

návrh rozpočtu Mesta Michalovce na rok 2023

zobrať na vedomie

návrh rozpočtu Mesta Michalovce na roky 2024 a 2025.

V Michalovciach, dňa 30.11.2023.

Ing. Iveta Palečková
hlavná kontrolórka